

Mødet den 5. April 1906.

(For lukkede Døre).

Fraværende var: Nørgaard.

1. (J. Nr. 163—1905). I Overensstemmelse med vedkommende Udvalgs Indstilling vedtoges det efter afholdt Licitation at overdrage Leveringen af fast Træ — og Jerninventar til det ny **Thing- og Arresthus** henholdsvis til D'hr. Møller og Rasmussen af Aarhus for 2485 Kr. og C. Stigaard af Aarhus for 1350 Kr.
2. (J. Nr. 26—1906). Den fra Udvalget for Belysningsvæsnet foreliggende Indstilling om at modtage det ved Licitationen over Levering af Jernbjælker m. m. til Forlængelse af Kulhuset ved **Gasværket** fra Firmaet Caroc & Leth af Aarhus indkomne Tilbud paa 8860 Kr. tiltraadtes.
3. (J. Nr. 508—1905). Fra Bro-lægningsudvalget forelaa følgende Indstilling angaaende den afholdte Licitation over **Leverancer og Arbejder for Bro-lægningsvæsnet** fra 1. April 1906 til 31. Marts 1907.

»Udvalget indstiller at antage de af Stadsingeniøren stillede Forslag for samtlige Poster.

Angaaende Kørselsarbejdet er Udvalget efter Undersøgelse kommen til det Resultat, at de af

Vognmandsforeningen omtalte to Firmaer, Th. Jensens Enke og Vognmand Kjærsgaard, ere i Stand til at præstere de tilbudte Arbejder, ligesom Udvalget ikke kan anerkende Vognmændenes Berettigelse til at trække sig tilbage fra deres Tilbud, saafremt disse Firmaer overdrages Dele af Arbejdet.»

Af Stadsingeniøren var følgende Tilbud indstillet til Approbation:

Nyt Brolægningsarbejde. Brolægger J. A. Johansen, Bülowsgade 56.

Reparation af Brolægning. Samme.

Chausseringsarbejder. Samme.

Murerarbejde. Murermester M. Thomsen, Vesterallé 6.

Smedearbejde. Fabrikant M. Seest, Kaløgade.

Kloakarbejde. Christian Andreasen, Willemoesgade 24.

Brolægning efter Rendegravninger. Brolægger S. P. Pedersen, St. Pauls Kirkeplads 11.

Kørselsarbejde:

I. Transport af ekvarerede Sten,

IX. — - store Sten,

X. — - Mosaiksten,

IV. Kørsel af Strandgrus fra Byens Strand,
Vognmand L. Glass m. fl., Sønderallé 36.

II. Transport af Fliser og Kantsten,

III. — - gamle Brøsten,

XI. Kørsel af enkelte Læs,

VI. Spanddagskørsel og Tromlekørsel i 3. og 4. Distrikt,

Th. Jensens Enke, Fredericiagade 20.

V—VII. Kørsel af Jord med og uden Læsning

XII. — » Grus fra Marselisborg,

Spanddags- og Tromlekørsel i 1. og 2. Distrikt,

Vognmand M. Kjærsgaard, Grønland 31.

VII—VIII. Kørsel af Skærver med og uden Læsning,

XII. Grus fra Brandstrup.

Kørsel med Skærver fra Oplagspladsen til Landevejene,

Vognmand S. Andersen, Graven 16.

XII. Kørsel af Grus fra Skovmarken, Vognmand M. Nielsen, Nørrebrogade 7.

Kørsel med Vandvogne, Vognmand Chr. M. Nielsen, Nørreallé 63—65.

Jernstøberarbejde. Aabyhøj Jern- Metal- og Klokkestøberi ved Schønning & Christiansen.

Levering af Cement. Købmand A. P. M. Qvist.

Levering af Cementrør. Fabrikant A. Thomsen.

Levering af glasserede Lerrør. Købmand L. Hammerich.

Lægning af Tjærebeton. Jens Sørensen & Co., Clausensgade 11.

Leverance af Stenmaterialier:

Kantsten I og Brosten II. N. C. Feddersen, Aarhus.

Leverance af Søsten. Stenfiskerforeningen ved J. B. Pedersen.

Skærver til Landevejene. Vognmand S. Andersen ved Stenfiskerforeningen.

Grus og Rall til Landevejene. Vognmand S. Andersen, Graven 16.

Indstillingen vedtoges, dog a t Rendegravningen overdroges den næst lavest bydende, da S. P. Pedersen havde bedt sig løst fra sit Tilbud, a t Kjærsgaard efter Ansøgning fritoges for sit Bud, og det næst laveste antoges, samt a t Jernstøberarbejdet overdroges M. Seest i Stedet for Aabyhøj Jernstøberi, hvilken sidste Ændring i Indstillingen foretoges efter Forslag af Mik a e l J o h a n s e n.

4. (J. Nr. 51—1905). Fra Udvalget vedrørende Ordning af **Kommunelægeforholdene** forelaa følgende Indstilling angaaende Udbetaling af et Tillægshonorar til Læge Riis, samt Fastsættelse af Honorar for Lægetilsyn ved Kommunens Optagelseshjem:

»Som det vil være i Byraadets Erindring, udløb den med Kommunelæge Chr. Riis truffne Overenskomst angaaende hans Virksomhed i den nævnte Stilling den 1. Juli f. A. Men da Byraadet ved dette Tidspunkt stod i Begreb med at foretage en Omordning af Kommunens Lægeforhold, gik Hr. Riis ind paa at vedblive at fungere, indtil denne Omordning var fuldført, imod at der tillagdes ham et yderligere Honorar for hans Arbejde i det mellemliggende Tidsrum, hvilket Honorar da skulde beregnes i Forhold til hans — som det fra alle Sider indrømmes — i de senere Aar stærkt forøgede Arbejde. Efter at den forommeldte Omordning af Kommunens Lægeforhold nu er approberet og formentlig vil kunne træde i Kraft fra den 1. n. M. at regne, tillader Udvalget sig at indstille, at der for hver af de 9 Maaneder fra 1. Juli f. A. til 1. n. M. udredes til Hr. Riis et Tillægshonorar til Beløb 50 Kr., altsaa ialt 450 Kr. Beløbet vil formentlig være at føre til Udgift paa indeværende Aars Regnskab under Konto II. 1. i.

Efter den nye Ordning af Lægeforholdene, er Lægen paa Fattiggaarden lønnet med 1000 Kr. aarlig. Læge Riis har med Hensyn hertil henledet Opmærksomheden paa, at naar han er gaaet ind paa at overtage denne Stilling for den nævnte Betaling, er det sket under den Forudsætning, at der derunder kun var indbefattet Lægetilsynet med selve Fattiggaardens

Beboere, derimod ikke med Børnene paa Kommunens Optagelseshjem. Han har derhos oplyst, at der i Aaret 1904—05 var optaget 78 Børn i 3188 Dage, derunder mange syge. Under Hensyn hertil og til, at Optagelseshjemmet, efter at Værgeraadene ere traadte i Virksomhed, vil blive endnu stærkere benyttet, har Udvalget vedtaget at indstille, at der tillægges Lægen paa Optagelseshjemmet et Beløb af 200 Kr. aarlig.«

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

- 5 (J. Nr. 17⁴⁷—1905). Det fra Stenhugger Jens Peter Jensen modtagne Andragende om Eftergivelse af **Fattighjælp** bevilgedes i Overensstemmelse med Fattigudvalgets Indstilling.
6. (J. Nr. 501—1905). Fra Slagtehusudvalget forelaa saalydende Udkast til Overenskomst mellem Andelsselskabet **Aarhus Eksportslagteri** og Aarhus Kommune:

»Overenskomsten er bindende for 5 Aar fra 1. Maj 1906 til 30. April 1911.

Aarhus offentlige Slagtehus stiller den fornødne Slagteplads til Foreningens Raadighed i den søndre Afdeling af den nuværende Slagtehal for mindre Dyr med Tillæg af tilstrækkeligt Vand og Gas (Lys), samt foranstalter anlagt, saa snart ske kan, et Jernbanespor fra Havnen til den søndre Ende af nævnte Slagtehal.

Derfor betaler Foreningen 1 Kr. pr. Kreatur for de første 4000 Stkr., og hvad den slagter af Kreaturer ud over 4000 Stkr., betales med 60 Øre pr. Stk.

For Svin betales ligeledes 1 Kr. pr. Styk; men ønskes de undersøgt for Trikinose, da maa der betales 1 Kr. 50 Øre pr. Stk.

For Fedekalve (slagtet Vægt under 160 Pd.)
betales 75 Øre pr. Stk.

For Spædkalve (slagtet Vægt under 60 Pd.),
Faar og Lam betales 30 Øre pr. Stk.

Foreningen skal selv besørge Slagtningen,
ligesom den ogsaa maa betale Dyrlægekontrollen
efter den af Ministeriet fastsatte Takst.

Selve Slagtningen maa foregaa i Henhold
til Slagtehusets Reglement, og de Folk, der
forestaa og beskæftiges ved Slagtningen, maa i
det hele taget være undergivne dette Reglement.

Alle større Tyre, Orner, Søer, Beder og
Væddere skal dræbes ved Skydning, hvilket ud-
føres af Slagtehusets Personale for 7 Øre pr.
Skud.

Slagtehusets Personale besørger Rengøring
af Slagtehallen, derunder Opsamling og Bort-
fjernelse af det udtømte Blod samt Mave- og
Tarmindehold imod, at disse Dele tilfalder Slagte-
huset.

De ved Kontrollen kasserede Dele destrueres
ved Slagtehusets Foranstaltning samt paa dettes
Bekostning og tilfalder da Slagtehuset.

For de Kroppes Vedkommende, der afvises
fra Eksporten, men som dog ikke ere kassable
og derfor ønskes steriliseret og udnyttet som
Konserves, stiller Slagtehuset til Foreningens
Raadighed det nødvendige Kvantum Damp
samt Sterilisationsapparatet og det Lokale, hvori
Apparatet er opstillet for en Betaling af 4 Kr.
pr. Krop. Dog forbeholder Slagtehuset sig Ret
til til enhver Tid at benytte Sterilisationsappa-
ratet til Sterilisering af de Kroppe, som ved
Slagtehus-Kontrollen findes egnede dertil.

Ønskes et Dyr forhandlet her i Aarhus, da
bortfalder ovennævnte Dyrlægehonorar, og der

betales i Slagteafgift det samme, som Byens Slagtere maa betale.

Slagtehuset stiller den fornødne Staldplads til Foreningens Raadighed for en Betaling af 350 Kr. aarlig for Plads til 50 Kreaturer, og hvad der forlanges af Plads derudover, betales i samme Forhold.

Betalingen erlægges hver Maaned.*

Filtenborg skulde paa Udvalgets Vegne anbefale, at man sluttede sig til den foreslaaede Overenskomst, der utvivlsomt var særdeles gunstig for Kommunen. Gennemførelsen af Forslaget vilde ganske vist medføre en Udgift af ca. 3800 Kr., der vilde medgaa til forskellige Forandringer i Slagtehallen, og dette Beløb maatte Udvalget bede om Bemyndigelse til at anvende, men han skulde fremhæve, at Indtægten af Slagtehuset ved Eksportslagtningen formentlig vilde forøges saa stærkt, at Beløbet allerede vilde kunne indvindes i indeværende Aar. Som tidligere nævnt var det Andelsselskabets Mening ogsaa at etablere en Konserverfabrik, men til denne kunde der skaffes Plads paa selve Slagtehusets Grund, saaledes at det ikke vilde blive nødvendigt til Selskabet at udleje den gamle Sømfabrik, som i Mødet den 22 f. M. omtalt. Det vilde yderligere blive nødvendigt at faa Jernbanespor lagt fra Slagtehuset til Havnen, men dette vilde man være bleven nødt til af Hensyn til de private Eksportører, selv om man ikke indgik nogen Overenskomst med det omhandlede Selskab.

Sabroe gjorde opmærksom paa, at det ved Eksportslagtningen kasserede Kød vilde blive steriliseret og solgt til de ubemidlede her i Byen, og det havde jo ogsaa sin Betydning, at Markedet for billigt Kød for disse forøgedes.

J. C. Petersen skulde henlede Udvalgets Opmærksomhed paa, at det for saa vidt det var

Meningen, — hvad han gik ud fra — at der skulde svares en Afgift af 1 Kr. pr. Kreatur for de første 4000, der aarligt slagtedes, og ikke blot af de første 4000, der i det Hele slagtedes, maatte gøres en Tilføjelse til Kontrakten herom.

Jakob Jensen vilde henstille, at der droges Omsorg for, at ikke blot Tyre, men ogsaa Køer blev aflivede ved Skydning.

Det foreliggende Udkast godkendtes saaledes, at der i 3. Stk. 2. Linje efter »4000 Stk.« tilføjes: »om Aaret.« De foreslaaede Foranstaltninger bevilgedes.

7. (J. Nr. 366—1905). Formanden erindrede om, at det i Mødet den 22. f. M., hvor man havde foretaget Præmiering af de indkomne Projekter til den ny Kirkegaard paa Marselisborg Mark, var blevet overdraget Kirkegaardsbestyrelsen at fremkomme med Forslag til den endelige Ordning af Anlægget af Kirkegaarden. Som da udtalt, egnede intet af Projekterne sig umiddelbart til Udførelse, og Spørgsmaalet var nu nærmest dette, om man skulde lade udarbejde Planer til Kirkegaarden i Overensstemmelse med et af de præmierede Projekter og derefter ved offentlig Licitation udbyde selve Arbejdet, eller om man skulde overdrage til en enkelt saavel at udarbejde Planerne som at udføre selve Anlægget. 1. Præmie, blev som man vil erindre, tildelt D'hrr. Klixbüll af København, men da det formentlig vilde være uheldigt at lade Planerne udarbejde af Folk, der boede saa langt borte, laa det vel i og for sig nærmest at henvende sig til den Mand, hvis Projekt havde faaet 2. Præmie, Gartner Køster af Brabrand. Nu var Forholdet imidlertid dette, at der forelaa et 3. Projekt, der i Hovedsagen nærmede sig stærkt til det, der var tildelt 1. Præmie, og der kunde herefter maaske være

Anledning til at henvende sig til den Mand, der havde indsendt dette. Projektet var — efter hvad han havde bragt i Erfaring — udarbejdet af Gartner Diedrichsen under Medvirkning af Landinspektør Sørensen her af Byen. Gartner Diedrichsen havde imidlertid paa Anledning udtalt, at han ikke vilde udarbejde Planer og Overslag Kirkegaarden vedrørende, forsaavidt ikke ogsaa selve Anlægget blev overdraget til ham. Forsaavidt der maatte være Stemning for at overdrage Arbejdet i sin Helhed til en enkelt Mand, kunde der næppe være noget til Hinder herfor, idet man jo kunde forbeholde sig f. Eks. gennem Stadsingeniøren at øve den nødvendige Kontrol med dette.

Jakob Jensen vilde foreslaa, at Kirkegaardsbestyrelsen engagerede en Mand, der havde Forstand paa Gartnerarbejde, som Konsulent, og lod Arbejdet ved Kirkegaardens Anlæg udbyde efter Konditioner udarbejdede af ham og Stadsingeniøren.

Jul. Andersen følte sig overbevist om, at man vilde staa sig bedre ved at overlade Arbejdet til Gartner Diedrichsen under Kontrol af Stadsingeniøren. Det Arbejde, Diedrichsen præsterede, var godt og billigt, og han paatog sig Garanti for, at det, han plantede, ogsaa groede. Han skulde gøre opmærksom paa, at medens Diedrichsens fremsendte Projekt androg ca. 30,000 Kr., var Anlægget efter D'hr. Klixbülls anslaaet til over 150,000 Kr. At antage en Konsulent — som af Jakob Jensen foreslaaet, — vilde forøge Udgifterne til de forbedrende Arbejder, uden at man egentlig kunde sige at faa noget for Pengene.

Lottrup var enig med Jul. Andersen i, at det vilde være en ganske overflødig Udgift at engagere en særlig Konsulent. Han troede lige-

ledes, at det fornuftigste vilde være at lade Gartner Diedrichsen overtage Anlægget af Kirkegaarden. Havde man gjort det straks, havde man kunnet spare de 1500 Kr., man nu havde anvendt til Præmier.

Mikael Johansen kunde ganske slutte sig til Tanken om at lade Gartner Diedrichsen udføre det paagældende Arbejde. Han var billig, og han leverede godt Arbejde.

Sabroe maatte, forsaavidt Anlægget overdroges Gartner Diedrichsen, holde paa, at der maatte opstilles visse særlige Betingelser herfor, bl. a., at han skulde betale sine Arbejdere den samme Løn, der almindeligt betaltes her i Byen, noget Diedrichsen vist ikke altid gjorde. Naar Diedrichsen som Regel kunde gøre billige Tilbud paa Havearbejde, var en af Grundene hertil vist den, at han havde uhindret Adgang til fra Kommunens Anlæg at forsyne sig med Planter i det Omfang, han ønskede. I hvert Tilfælde kunde Taleren ønske oplyst, om Udvalget vilde forbyde Diedrichsen til Anlægget af Kirkegaarden at anvende Planter fra de kommunale Anlæg.

Filtenborg kunde nok gaa med til at lade Gartner Diedrichsen overtage det paagældende Arbejde, men han gik ud fra, at det ikke var Meningen straks at anvende hele det til Anlægget anslaaede Beløb. Det rimeligste vilde efter hans Mening være, at man beplantede og inddrog Arealet under Anlægget, efterhaanden som man fik Brug for det. Han skulde derfor opfordre Udvalget til at fremkomme med Overslag over, hvad der skulde anlægges f. Eks. i de første 5 Aar.

Magnus Nielsen vilde under de foreliggende Forhold anse det for heldigst, at man antog Gartner Diedrichsen til at forestaa Anlægget af Kirke-

gaarden. Naar Sabroe havde ment, at der maatte tages særligt Forbehold med Hensyn til den Løn, han skulde betale sine Arbejdere, skulde Taleren gøre opmærksom paa, at alt Arbejde for Kommunen overdroges i Henhold til Kommunens trykte Konditioner, hvori var taget Bestemmelse i saa Henseende. Til Filtenborg skulde han sige, at Kirkegaarden straks maatte anlægges saaledes, at den fik sin rette Karakter, og de store Beplantninger maatte paabegyndes. Derimod kunde en Del af de nærmere Detaljer ved Anlægget nok udsættes til senere

Jakob Jensen nærede den Anskuelse, at naar der var saa stor Forskel paa de indkomne Projekter som Tilfældet var, skyldtes dette ikke saa meget Bekostningen ved selve Beplantningen som ved andre Arbejder, f. Eks. Dræning. Han var ganske enig med den foregaaende Taler i, at man ikke kunde opsætte Foretagelsen af Beplantningen, den maatte foregaa med det samme. Naar Diedrichsen var bleven saa stærkt rost, vilde han dog sige, at der havde været Tider, hvor denne havde passet Kommunens Hegn og Hække mindre godt, hvad man kunde overbevise sig om ved at se paa Hegnet om nordre Kirkegaard. Diedrichsens gode Egenskaber ganske ufortalt maatte han stadig hævde, at Kommunen vilde være bedst tjent med at antage en Konsulent ved Gartner-Arbejder.

Jul. Andersen skulde ikke i og for sig komme nærmere ind paa at forsvare Gartner Diedrichsen, men han skulde dog gøre opmærksom paa, at naar Hækken om den nordre Kirkegaard var saa daarlig, skyldtes dette den stærke Paafyldning af Jord, der var foretaget opad denne; hertil kom, at Hækken langs Trøjborgvej vendte mod Nord, medens der langs den indvendige Side var et højt og tæt Læbælte, der ganske kvalte den. —

Saavidt ham bekendt var Forholdet mellem Diedrichsen og hans Arbejdere meget godt, og han havde for nogen Tid siden indrømmet dem Lønforhøjelse. At han til at holde Plæner rene og lignende havde nogle gamle Mænd, der ikke fik saa høj en Løn, som Folk i deres fulde Arbejdskraft, kunde der formentlig ikke siges noget til. Naar der var talt om, at Diedrichsen havde Adgang til at benytte Planter fra Kommunens Anlæg, skulde han oplyse, at det var ret almindeligt, at man flyttede Planter, Træer eller Buske fra det ene Anlæg til det andet, naar der var Anledning hertil, men dette foregik efter Aftale med vedkommende Udvalg, og det vilde selvfølgelig ikke blive tilladt Gartner Diedrichsen, forsaavidt Anlægget af den ny Kirkegaard blev overdraget til ham, til denne at tage Planter fra de kommunale Anlæg.

Det vedtoges at overdrage til Gartner Diedrichsen at udarbejde Projekt og Overslag til den ny Kirkegaards Anlæg.

3. (J. Nr. 12—1906). Den fra vedkommende Udvalg foreliggende Indstilling angaaende Tildeling af **Alderdomsunderstøttelser** tiltraadtes.
 4. (J. Nr. 32—1906). Det vedtoges at bevilge Alterdegn i **Set. Johannes Sogn** A. S. Ørsted et personligt Tillæg af 100 Kr. for indeværende Aar, ligesom i forrige som Vederlag for Begravelserne fra »de Gamles Hjem.«
-